

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: December 2019
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Kulturfagsgruppen: Historie B / religion c / samfundsfag c
Lærer(e)	Kenneth Sakskjær Debel (Bo Felipe Pedersen), Lise Yde (Bo Felipe Pedersen) & Tina Bækgaard Laursen
Hold	18A

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Styreformer (tværfagligt)
Titel 2a	Særfagligt historie: Ideologiernes kamp
Titel 2b	Særfagligt religion: Jødedom
Titel 2c	Særfagligt samfundsfag: Ideologier og partier
Titel 3	Indvandring, integration og medborgerskab (tværfagligt)
Titel 4a	Særfagligt historie: Velfærdstaten
Titel 4b	Særfagligt religion: kristendommen
Titel 4c	Særfagligt samfundsfag: Velfærd og økonomi

Titel 1	Styreformer (tværfagligt forløb)
Indhold	<p>HISTORIE</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Historiebrug sådan belt kort og grundlæggende</i> - Overblik 21-32, 45-46, 48-50, 56-57, 68-79, 102-112 - Den danske enevælde: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-den-danske-enevaelde/ - Grundbog til danmarkshistorie, Kapitel 5 (p121-126) https://danmarkshistorien.systime.dk/?id=p121 - Enevældens tid. Kapitel 1 (p130-138) https://enevaeldenstid.systime.dk/?id=p130 - Verden før 1914, kapitel 8, (p, 91 + 421) https://verdenfoer1914.systime.dk/?id=p91 + https://verdenfoer1914.systime.dk/?id=p421 - Verden før 1914, Den franske revolution / Stændersamfund / Stænderforsamling bliver til Nationalforsamling: https://verdenfoer1914.systime.dk/?id=p460 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Om opdragelse” https://verdenfoer1914.systime.dk/?id=p293&L=0 - Isidor fra Sevilla. - Den gamle oligark, kritik af det athenske demokrati - Fuldbert af Chartres: (http://centerforhistorieformidling.dk/middelalderen/fulbert-om-vasallen.html) - Pesten kernestof: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/pest/ - Pavens diktat: http://centerforhistorieformidling.dk/middelalderen/pavens-diktat.html - Guds Fred: http://centerforhistorieformidling.dk/middelalderen/biskop-sigewins-erklaring-guds-fred.html - Pesten kilde: http://centerforhistorieformidling.dk/middelalderen/klage-saint-andre-1364.html - Carta Magenta: http://centerforhistorieformidling.dk/middelalderen/magnacarta.html - Kilde 60, Versailles. - Tekst 1.1: Ole Thyssen om Thomas Hobbes, 2012 (c260) https://enevaeldenstid.systime.dk/?id=c260 - Den amerikanske uafhængigheds-erklæring 1776, https://verdenfoer1914.systime.dk/?id=p103 <p>RELIGION</p> <ul style="list-style-type: none"> - Religionens rolle https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p140 - Klar parat religion: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p125 - Religion i det senmoderne samfund: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p138 - Fakta om religion i det senmoderne samfund:

	<p>https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p139</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad er religion? https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p140 - Hvordan undersøger man religion: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p141 - Brillekursus: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p142 - Kampen om det gode samfund: Religion https://detgodesamfund.systime.dk/?id=p128 <p>SAMFUNDSFAG</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peter Brøndum & Thor Banke Hansen: <i>Luk samfundet op!</i> (2. udgave), s. 119-127, 132-136, 142-154 - ”Demokratiets aktuelle vilkår – fire udfordringer. Nærdemokrati”, Ole Thyssen, <i>Demokratikanon</i>, Undervisningsministeriet 2008 - Robert Dahl: ”Idealdemokrati”, i Bülow & Mikkelsen: <i>SamfNU B-niveau (stx/bf)</i>, Systime - ”Derfor Grundloven”, Folketingets studiehæfte om Grundloven: - https://www.ft.dk/~media/pdf/publikationer/undervisning/derfor-grundloven-pdf.ashx - ”Sverige er havnet i politisk kaos...”, TV2 15. oktober 2018 - ”Kronik: Der er forskel på gener, genitaler og køn”, Politiken 2. november 2018 <p>Anslået sideantal: 60 sider</p>
Omfang	Ca. ¼ af samlet undervisningstid
Særlige fokuspunkter	<p>HISTORIE</p> <p>Træning i:</p> <p>At kunne anvende viden om centrale begivenheder, periodiseringer, udviklingslinjer og kronologier til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen.</p> <p>Træning i metode:</p> <p>At kritisk kunne indsamle, udvælge, analysere og anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistisk materiale, visuel kultur.</p> <p>At kunne gennemføre mindre empiriske undersøgelser, og formidle faglige sammenhænge, både mundtligt og skriftligt på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af den korrekte faglige terminologi.</p> <p>Faglige fokuspunkter.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi har set på Europas historie med nedslag i antikken til i dag, hvor vi har undersøgt forskellige kausaliteter og periodiseringsprincipper. - Fokus på styreformer i historisk og nutidigt perspektiv. - Historiefaglig metode og historiebrug. - Antikkens demokrati - Kongemagten i tidlig -og senmiddelalderen i Danmark og Europa. - Enevælden i Danmark og Europa.

	<p><u>RELIGION</u> Fokus på de centrale religionsfænomenologiske begreber og en kort indføring i religionsfaget</p> <p><u>SAMFUNDSFAG</u> Politik og styreformer Eastons model for det politiske system Forskellige styreformer; særligt fokus på demokratiet Repræsentativt og direkte demokrati Det ideelle demokrati iflg. Robert Dahls 5 kriterier Grundloven; herunder fokus på magtens 3-delning og parlamentarisme Regering og folketing Beslutningsprocessen i Folketinget Politiske deltagelsesmuligheder; herunder rettigheder og pligter i et demokratisk samfund T.H. Marshall: Medborgerskab Ligestilling mellem kønnene på forskellige niveauer i den demokratiske proces</p> <p><u>Faglige mål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - At anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande - At formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof - At forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger - At reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur - At diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier - At anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / summeøvelser / par- og gruppearbejde / synopsisøvelse med mundtlige oplæg

Titel 2a	Særfagligt historie: Ideologiernes kamp
Indhold	<p>Kernestof</p> <p><u>Ideologiernes kamp:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ideologiernes opståen: https://ideologi.systime.dk/?id=p141 - Liberalismen: https://ideologi.systime.dk/?id=p142 <p><u>Verden efter 1914</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvorfor historie?: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p982 - Imperialismens højdepunkt: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p516 - Europas dominans: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p517 - Vestens selvforståelse: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p518 - Kritik af imperialismen: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p525 - Motiverne bag imperialismen: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p519 - Ideologiernes kamp: Kildekritik https://ideologi.systime.dk/?id=p275 - Diskursanalyse https://ideologi.systime.dk/?id=p276 Kilde 1-5 - Militær styreform tabeller: Stormagts forsvarsudgifter 1910, Hærens styrkeforhold 1914, Storbritanniens og Tysklands flåder 1914: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p439&L=0 - Konflikter I Europa: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p537 - Stormagtsforbund: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p546 - Håbet om varrig fred: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p547 - Freden: Ideer og virkelighed: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p542 <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none"> - V.I Lenin: Imperialismen, kapitalismens højeste stadium: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p468 - 12. Den hvide races overlegenhed: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=c240 - Thomas Barker, 1850, Dronning Victoria: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=c252 - Guide til kildekritik: http://kilder.dk/html/pdf/Kildeguide.pdf - Fransk-Russisk alliance 1892: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p436&L=0 - Den britisk-franske forståelse af 1904: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p434&L=0 - Generalstabschef Helmut von Moltke, 1913: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p431&L=0 - ”Your King and Country need you, 1914: https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=p414&L=0

Omfang	Ca 30 lektioner a 45 min.
Særlige fokus- punkter	<p>Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At reflektere over mennesket som historieskabt og historieska- bende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struk- tur. - At kunne redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og poli- tiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng. <p>Træning i metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminolo- gi. <p>Faglige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ideologiernes kamp i det 20. århundrede (liberalisme, kommunis- me og nazisme) - Tidens tanker: Imperialisme (Vestens selvforståelse) og nationa- lisme - Første verdenskrig - Versaillesfreden <p>Forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, projektarbejde, pararbejde, individuelle skrive- øvelser.

Titel 2b	Særfagligt religion: Jødedom
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dr.dk undervisning, 5 skarpe om jødedommen: 5 skarpe om jødedommen - Grundbog til religion c, <i>Myte</i>, https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p254 <p>Jødedom – tro og praksis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mosebøgerne: https://joededom.systime.dk/?id=p167 - <i>Talmud</i>: https://joededom.systime.dk/?id=p168 - <i>Ugeafsnittene</i>: https://joededom.systime.dk/?id=p192 - <i>Et folk</i>: https://joededom.systime.dk/?id=p140 - <i>Menneskesyn</i>: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p204&L=0 - <i>Hvem er jøde og hvorfor</i>: https://joededom.systime.dk/?id=p131 - <i>Selvidentifikation</i>: https://joededom.systime.dk/?id=p150 - Religion, <i>Ritualteori</i>: https://religionb.systime.dk/?id=p122 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mosebog, Kap 1 vers 1-31 - Mosebog kap.2. vers 1-25. - Trautner Kromann, <i>Shema – Hør Israel</i> - Religion.dk:B. Lexner: <i>Jeg advarer altid konvertitter</i>, okt. 2011, https://www.religion.dk/synspunkt/jeg-advarer-altid-konvertitter
Omfang	20 lektioner af 45 minutter
Særlige fokus- punkter	Fokus på jødedommens historie, udvikling og nutidige fremtrædelsesformer.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, elevfremlæggelser, padlets

Titel 2c	Ideologier og partier (særfagligt samfundsfag)
Indhold	<p>Peter Brøndum & Thor Banke Hansen: <i>Luk samfundet op!</i> (2. udgave), s. 107-118, 132-136</p> <p>Mortten Bülow & Magnus Hallundbæk Mikkelsen: <i>SamfNU b-niveau</i> (stx/hf), ibog System, tematekst 4.2 ”Fordelings- og værdipolitik”</p> <p>”Vi er slet ikke så forskellige”, kronik af Brian Mikkelsen, Berlingske 28. august 2013</p> <p>”Socialdemokratiets højredrejning er enestående i Europa” (uddrag), Information 19. oktober 2016</p> <p>”Man kan kun lede et land, hvis man kan samle et land”, kronik af Mette Frederiksen, Jyllands-Posten 4. juni 2018</p> <p>DR2 Debatten: https://www.dr.dk/tv/se/debatten/debatten-9/debatten-2019-02-21</p> <p>Restudy.dk (samfundsfag c-niveau, om liberalisme samt rød og blå blok) https://www.eu.dk/da/undervisning/ungdomsuddannelser/eus-historie https://www.eu.dk/da/undervisning/ungdomsuddannelser/lovgivningsproces</p> <p>Anslået sideantal: 70 sider</p>
Omfang	Ca. ¼ af samlet undervisningstid
Særlige fokus-punkter	<p>De tre klassiske ideologier: Liberalisme, konservatisme og socialisme</p> <p>Ideologiske forgreninger; herunder socialliberalisme, neoliberalisme og nationalisme</p> <p>Stat, marked og civilsamfund</p> <p>Højre-venstre skalaen</p> <p>Fordelings- og værdipolitik</p> <p>De danske partier</p> <p>Molins model</p> <p>Nye partier i dansk politik: Partiet Klaus Riskjær og Nye Borgerlige</p> <p>EU som rammesættende for dansk lovgivning</p> <p>EU’s opbygning</p> <p>Lovgivningsprocessen i EU</p> <p><u>Faglige mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - At anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra faget til at opnå indsigt i samfundsmæssige sammenhænge i Danmark og i andre lande - At formulere, forklare, undersøge og diskutere enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof - At anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen - At redegøre for forskellige politiske grundholdninger samt analysere

	deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / summeøvelser / par- og gruppearbejde / mindre skrive- øvelser

Titel 3	Indvandring, integration og medborgerskab (tværfagligt forløb)
Indhold	<p>HISTORIE</p> <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kultur og samfund: Billeder på integration: <i>Introduktion:</i> https://bpi.systeme.dk/?id=p122 - 1.2. Integration som analytisk begreb: https://bpi.systeme.dk/?id=p123 - Indvandringens historie og befolkningsudviklingen: https://integrationogdemokrati.systeme.dk/?id=p123 - Har vi plads til flytningene?: https://kulturogsamfund.systeme.dk/?id=p342 - Mødet mellem Europa og verden: https://kulturogsamfund.systeme.dk/?id=p344 - Danske kolonihistorie (1618-1953): https://kulturogsamfund.systeme.dk/?id=p356 - Synet på os og dem i eftertiden: https://kulturogsamfund.systeme.dk/?id=p346 - Kultur og samfund: <i>Flytningepres og kulturmøder:</i> https://kulturogsamfund.systeme.dk/?id=p343 - Danmarks Radio, <i>Abdel mellem fjender</i>, 1:2: https://www.dr.dk/tv/se/abdel-mellem-fjender/abdel-mellem-fjender-2/abdel-mellem-fjender-1?queryhash=!%2F00%3A00%3A00 - Berlingske. Hvis vi ikke inkluderer hinanden i sproget, gør vi det heller ikke i praksis: https://www.berlingske.dk/samfund/hvis-vi-ikke-inkluderer-hinanden-i-sproget-bliver-vi-det-heller-ikke-i-praksis - Danmarks Radio, <i>Kampen om indvandring</i>, (1:6) <i>Verdens mest menneskevenlige lov:</i> https://www.dr.dk/tv/se/kampen-om-indvandringen-1-6/kampen-om-indvandringen/kampen-om-indvandringen-1-6-verdens-mest-menneskevenlige-lov?queryhash=!%2F - kap. 2: Historisk tilbageblik: https://flugtenuropa.systeme.dk/?id=p141&L=0 - Flugten gennem tiden: https://flugtenuropa.systeme.dk/?id=p142&L=0 - Migration i og til europa 1945-2000: https://flugtenuropa.systeme.dk/?id=p144&L=0 - Migration fra Europa: https://flugtenuropa.systeme.dk/?id=p143&L=0 - Danmarks radio, <i>Bonanza</i>, indvandringens historie: https://www.dr.dk/bonanza/serie/418/indvandringens-historie/5465/indvandringens-historie-16 - Lars Andersen, Hans Branner m.fl.: <i>Fokus 3 – Fra verdenskrig til velfærd</i>, Gyldendal 2006, 88-93 - Indvandringen i danmark efter 1945: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/indvandring-til-danmark-efter-1945/ - <p>Supplerende litteratur</p>

- Kultur og samfund: *sorte børn udstilles i tivoli*:
<https://kulturogsamfund.systeme.dk/?id=c2355>
- Ali Mazrui: Global apartheid? Race og religion i den nye verdensorden (1993): <https://kulturogsamfund.systeme.dk/?id=c2380>
- diagram over flygtninge:
<https://flugtentileuropa.systeme.dk/?id=p142&L=0>
- Diverse diagrammer og tekstuddrag fra kernelitteraturens tekster.
- Convention regarding refugees (1951)

RELIGION

Kernestof

Esben Andersen og Allan Poulsen (red.), Religion og Kultur – en grundbog, 2002 (1. udgave), Systime

- s. 163-171: ”Islams opståen og udbredelse”
- s. 260-262: ”Indefra og udefra”

Jens Forman, Muslimernes religion – Tro, praksis og Sharia, Systime, 2006, 1. udgave:

- s. 29-35: ”De seks trosartikler” samt ”De fem søjler og jihat”
- s. 96-104: ”Søjler”
- s. 42-43 + 44-47: ”Klassisk Sharia”
s. 49-56: ”Moderne Sharia” (traditionalisme, sekularisme, modernisme, fundamentalisme)

Jens Steffensen, Islam, 2004, Systime: Familieplanlægning i islam, s. 96-98
Margit Petersen og Stine Simonsen Puri, ”Billeder på integration”, 2012, Systime

- Flygtningestrømme:
<https://bpi.systeme.dk/index.php?id=150>

Supplerende stof

Koranen, oversat af Ellen Wulff, 2006, Forlaget Vandkunsten:

- Sura 2, 177-178 s. 32
- Sura 56 s. 428-429
- Sura 8, 39 s. 139
- Sura 9,5 s. 143

Artikler:

- Helle Ib og Christian Thye-Petersen, ”Imran M. Hussain: Den stærke muslim”, Jyllandsposten 29. september 2002
- Naser Khader, ”Religionsfrihed er også frihed til fravalg”, Jyllandsposten 16. november 2001
- Camilla Lenti, ”Hvad er Euroislam?”, Religion.dk, 4. maj 2009
- Niels Ivar Larsen, ”Længslen efter den rene stat”, Information, 14. maj 2002
- Britta Søndergaard, ”Hitz-ut-Tahrir: vi kæmper mod assimilation af muslimer i det danske samfund”, Kristeligt Dagblad, 6. januar 2016

Hjemmesider:

- Islamisk stat: <https://faktalink.dk/titelliste/islamisk-stat>

	<ul style="list-style-type: none"> • Hitz-ut-Tahrir: http://www.hizb-ut-tahrir.dk/content.php?contentid=459 <p>Film: Viktors hellige krig (cfu.dk)</p> <p><u>SAMFUNDSFAG</u> Morten Hansen Thorndal: <i>Ærkedansker – perkerdanske</i>, 1. udgave, Forlaget Columbus, s. 10-18, 34-35, 76-78, 82-84, 89-108</p> <p>”Mor i Vollsmose”, Information 3.8.2010 ”Kampen om indvandringen”, afsnit 5 + 6, DR Dokumentar 2012 ”Nej tak til slumskole”, Herning Folkeblad 15. november 2018 ”Daginstitutioner får central rolle i ghettoplan”, Kristeligt Dagblad 28. februar 2018 ”Unge med indvandrerbaggrund er splittede mellem to liv”, https://videnskab.dk/kultur-samfund/unge-med-indvandrerbaggrund-er-splittede-mellem-liv</p> <p>Grafik om indvandrenes holdninger til at bo i Danmark: https://www.dr.dk/nyheder/indland/grafik-det-mener-indvandrere-om-livet-i-danmark</p> <p>https://studiekompetencer.dk/faglige-kompetencer/2-semester/dus-med-fagene/kvalitativ-kvantitativ-metode/</p> <p>Anslået sideantal: 55 sider</p>
Omfang	Ca. ¼ af samlet undervisningstid
Særlige fokus-punkter	<p><u>HISTORIE</u> Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At kunne: formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof. - At kunne forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger. - At kunne diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier. - At kunne anvende viden om centrale begivenheder og udviklings- linjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og sam- fundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen. <p>Træning i metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At kunne argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag og kunne indgå i en faglig dialog. - At kunne indgå i en demokratisk debat og diskutere konsekvenserne af forskellige synspunkter.

- At formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi.

Faglige fokuspunkter:

- Indvandringen i Danmark i 1600- og 1700-tallet
Indvandringen i 1800-tallet: Jødiske flygtninge.
- Indvandringen i 1900-tallet: Krigsflygtninge efter 1. og 2. verdenskrig, fremmedarbejderne, m.fl.
- Samfundet og regeringens syn på indvandringen.
- Lovgivningen omkring indvandring i 1900-tallet og i 00'erne.
- Indfødsret og danskhed -krav til statsborgerskab
- Globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv
- Natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv.

kildekritiske metode samt informationssøgning

RELIGION

Islams formative periode, islams praksis og islams nutidige fremtrædelsesformer i Danmark og Europa samt indvandring i Danmark.

SAMFUNDSFAG

Indvandring og integration – introduktion til begreberne; herunder forskel på indvandrere og efterkommer samt flygtning og immigrant
Assimilation, segregation, pluralistisk integration

De politiske partier om indvandring og integration

Identitetsdannelse: Den rene identitet, bindestregsidentitet og kreolsk identitet.

Socialisation; herunder primær og sekundær socialisation

Push- og pull faktorer

Fordomme og stereotyper

Axel Honneth: Anerkendelse i den retslige-, den solidariske- og den private sfære

Bourdieu: Habitus samt social, økonomisk og kulturel kapital

Kvalitativ og kvantitativ metode; herunder fordele og ulemper

At udarbejde interviewguide

Empirisk undersøgelse: Semistruktureret gruppeinterview af Ali og Muhamad (to 2 års studerende på Herning HF og VUC)

Faglige mål

- At anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark
- At formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagets kernestof
- At forklare på hvilken måde faget kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger
- At diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og

	<p>fortidige værdier</p> <ul style="list-style-type: none"> - At anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen - At undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / summeøvelser / par- og gruppearbejde / mindre skriveøvelser / synopsisøvelse med mundtlige oplæg

Titel 4a	Særfagligt historie: Velfærdsstaten
Indhold	<p>Kærnestof</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lars Andersen, Hans Branner m.fl.: Fokus 3 – <i>Fra verdenskrig til velfærd</i>, Gyldendal 2006: 48-65 66-68 - Carl-Johan Bryld: Danmark fra oldtid til nutid, 2013: 253-255 - Lotte Schou og Susanne Ørstrom: <i>Danmark i verden</i>, Columbus 2014, s. 175-179 - Danmarks Riges Grundlov, 5. juni 1849 (Uddrag) - Lov om aldersunderstøttelse https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/lov-om-alderdomsunderstoettelse-1891/ - Den bedste danske opfindelse er Danmark - Mette Frederiksen https://www.youtube.com/watch?v=C8teCtrOd0A - Den bedste danske opfindelse er Danmark – Mette frederiksen - Information - Kristian jensen: Danmark er mere end en opfindelse https://www.b.dk/kommentarer/kristian-jensen-danmark-er-mere-end-en-opfindelse-mette-frederiksen - Fremskridtspartiets valgbrochure http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fremskridtspartiets-valgbrochure-1972/ - Uddrag af Langelandsmanifestet fra 1972 af H. Kløvedal Prins og Ebbe Reich - Venstre socialisternes valgplakat 1970 - Socialdemokratiets valgplakat 1960 - Video: Historien om Danmark afsnit: Velfærd og kold krig <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af Fremskridtspartiets første partiprogram http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fremskridtspartiets-foerste-partiprogram-oktober-1973/ - Uddrag af CD's parti program http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/centrum-demokraternes-partiprogram-1977/ - Miniforedrag - Velfærdsstaten- https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-velfaerdsstaten/ - <u>117ting du bør vide om politik - Jordskredsvalget</u>
Omfang	26 lektioner
Særlige fokus-punkter	<u>Materiale søgning, Velfærdsstaten, Flexiurity modellen, den danskemodel, de danskepartier.</u>
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, matariale søgning, tavleundervisning, film.

Titel 4b	Særfagligt religion: Kristendommen
Indhold	<p>Grundbogslæsning: Poulsen, red., Religion og kultur, 2. udgave 2005, systime , s. 143-172 Madsen m. fl. Grundbogen til religion c, s. 73, 76-81 samt afsnit i i-bog om værktøjer (Smart og Hjærpes modeller, samt van Gennep og Jørgen Podemann Sørensens ritualmodeller) Schow-Madsen, Kristendom i nutiden, Gyldendal, 2000, s. 137-139 Reimick m.fl. Kultur og samfund, systime 2009, s. 127-131 Ludvigsen/Mikkelsen; Religion i det senmoderne samfund, systime 2011, s. 17-23</p> <p>Bibelske tekster:</p> <p>GT: 1. Mos., kap. 1-3, 2. Mos., 19, 1-6; 20, 1-17 samt 35, 3. Mos., 11, 1-18 samt 19, 17-18, Es., 52, 13-53 samt 12</p> <p>NT: Matt 5, 21-30 + 38-48; 22, 34-40; Mark 2, 23-3, 6; 7, 1-23; 14, 1-2; 14, 10-16,20; Luk 10, 25-37; Ap.Gern., 1-2</p> <p>Temaer:</p> <p>De kristne dogmer Skabelse og syndefald, Jesus' rolle, Helligånden Den kristne etik Kristen rituel praksis Traditionssamfundet og reformationen Det moderne samfund Religionskritik Dansk idéhistorie, herunder fundamentalisme/modernisme</p>
Omfang	20 lektioner á 45 min.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernemyter med udgangspunkt i den apostolske trosbekendelse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skabelse og syndefald - Jesu stedfortrædende lidelse og død - Pinseberetningen og Helligånden <p>Gammel og ny pagt, det kristne menneskesyn Den kristne etik (herunder situations- og biblicistisk etik) Kristne ritualer (analyse af højmesse, nadver og dåb, sakramenter i de tre hovedretninger) vha ritualmodeller (Van Gennep og Jørgen Podemann Sørensen) Reformationen; Luthers opgør med pavemagten, reformationen som et eksempel på et religiøst brud Fortryllelse og affortryllelse, sekularisering og religionskritik (4 religionskritikere: Nietzsche, Feuerbach, Marx og Freud) Dansk kirkehistorie og -retninger; Grundtvig, Kierkegaard og Vilhelm Beck.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kristendom med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer

	<ul style="list-style-type: none"> - Religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid - Religionsfaglige metoder - Religionsetiske problemstillinger
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, pararbejde, fremlæggelser/præsentationer samt tavleundervisning.

Titel 4c	Særfagligt samfundsfag: Velfærd og økonomi
Indhold	<p>Peter Brøndum & Thor Banke Hansen: <i>Luk samfundet op!</i> (2. udgave), s. 149-151; 159-175; 181-191</p> <p>”Pensionister på første klasse”, Weekendavisen 31. oktober 2014</p> <p>Tabel 3.4 Indkomstoverførsler, Finansministeriet 2008</p> <p>”Farvelfærd – sundhed” DR2 2014</p> <p>(ufuldstændig på nuværende tidspunkt, ultimo oktober)</p> <p>Anslået sideantal: 45 sider</p>
Omfang	Ca. ¼ af samlet undervisningstid
Særlige fokus-punkter	<p>Hvad er velfærd?</p> <p>Stat, marked og civilsamfund – de tre aktørers betydning i forhold til velfærd</p> <p>De tre velfærdsmodeller: Den universelle, den korporative (selektive) og den residuale</p> <p>Velfærdsstatens interne udfordringer: Øget forsørgerbyrde (demografi), øget individualisering, forventningspres.</p> <p>Løsningsmuligheder: Nedsæringsstrategi og udvidelsesstrategi</p> <p>Omfordeling</p> <p>Det økonomiske kredsløb</p> <p>Økonomiske mål</p> <p>Konjunkturer; herunder forståelse for konjunkturernes betydning for samfundet generelt.</p> <p>Særligt fokus på tabellæsning</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formulere, forklare, undersøge og diskutere enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof - forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger - undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / summeøvelser / par- og gruppearbejde / skriveøvelser